

ત્રિકાળ સંધ્યા

સવારે ઉઠતી વખતે

કરાગ્રે વસતે ધક્ષ્મીઃ કરમ્ભૂલે સરસ્વતી ।
કરમધ્યે તુ ગોવિંદઃ પ્રભાતે કર્દર્શનમ્ ॥

ફાથના આગળના ભાગમાં ધક્ષ્મી, મૂળ ભાગમાં સરસ્વતી અને વચલા ભાગમાં ગોવિંદ વસે છે, માટે સવારે ફાથનું દર્શન કરવું.

સમુદ્રવસને દેવી! પર્વતસ્તનમસંલે ।
વિષ્ણુપત્નિ! નમસ્તુભ્યં પાદસ્પર્શ ક્ષમસ્વ મે ॥

સમદ્રરૂપી વસ્ત્રોવાળી, પર્વત રૂપી સ્તનવાળી અને વિષ્ણુ ભગવાનની પત્નીરૂપી દે પૃથ્વીદેવી ! તમને નમસ્કાર કરું છું. મારા પગનો તમને સ્પર્શ થાય છે તેને માટે ક્ષમા કરો.

વસુદેવસુતં દેવં કંસચાણૂરમર્દનમ્ ।
દેવકીપરમાનન્દં કૃષ્ણં વદે જગદ્ગુરુમ્ ॥

વસુદેવજીના પુત્ર, કંસ (રાજા) અને ચાણૂર મલ્લને મારનાર, માતા દેવકીજીને પરમ આનંદ આપનાર અને જગતના ગુરુ એવા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને કું વંદન કરું છું.

જમતી વખતે

યજ્ઞશિષ્ટાશિનઃ સન્તો મુચ્યન્તે સર્વકિલ્બિષૈઃ ।
ભુંજતે તે ત્વદં પાપા યે પચન્ત્યાત્મકારણાત્ ॥

રોજ પંચ મહાયજ્ઞ કરીને પ્રસાદી રૂપે રહેલું અન્ન જમનાર સદાચારી જનો બધા પાપથી મુક્ત થાય છે. (પરંતુ) જેઓ પોતાને માટે જ સંધે છે તે પાપીઓ પાપ જ ભોગવે છે.

યત્કરોષિ યદશ્નાસિ યજ્જુહોષિ દદાસિ યત્ ।
યત્તપસ્થસિ કીર્તેય તત્કુરુષ્વ મદર્પણમ્ ॥

દે કુંતીપુત્ર અર્જુન! તું જે જે કરે, તું જે જે ખાય, તું જે જે ક્ષેમે છે, તું જે જે દાન કરે, તું જે જે તપ કરે, તે તે સર્વ તું મને અર્પણ કર.

અહં વૈશ્વાનરો ભૂત્વા પ્રાણિનાં દેહુમાશ્રિતઃ ।
પ્રાણાપાનસમાયુક્તઃ પચામ્યન્નં ચતુર્વિધમ્ ॥

પ્રાણીઓનાં દેહમાં રહીને વૈશ્વાનર (અગ્નિ) નું રૂપ લઈને, પ્રાણ અપાન વગેરે પાંચ વાયુને નિયમમાં રાખીને, પ્રાણી ચાર પ્રકારનું જે અન્ન ખાય છે, તે કું પચાવું છું.

ૐ સહ નાવવતુ સહ નો ભુન્ક્તુ
સહ વીર્યં કરવાવદૈ ।
તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્ધિષાવદૈ
ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

દે પરમાત્મા! અમારા (ગુરુ શિષ્ય) બંનેની સાથે રક્ષા કરો. અમારા બંનેનું સાથે પાલન કરો. અમે સાથે રહી તેજસ્વી દેવી કાર્યો કરીએ. અમારો કલેહો અભ્યાસ તેજસ્વી થાય અને અમે (પરસ્પર) એકબીજાનો દ્વેષ ન કરીએ.

સુતી વખતે

કૃષ્ણાય વાસુદેવાય ફરુચે પરમાત્મને ।
પ્રણતઃ ક્ષેશનાશાય ગોવિંદાય નમો નમઃ ॥

વસુદેવના પુત્ર શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને, કૃગ્ન ફરનાર પરમાત્માને અને શરણે આવનારના ક્ષેશો દુર કરનાર ગોવિંદને વારંવાર નમસ્કાર છે.

કરચરણકૃતં વાકકાયજં કર્મજં વા
શ્રવણનયનજં વા માનસં વાપરાધમ્ ।
વિકૃતમવિકૃતં વા સર્વમિતત્ ક્ષમસ્વ
જય જય કસ્ણાબ્ધે શ્રી મહાદેવ શભો ॥

કાચ વહે, પગ વહે, વાણીથી, શરીરથી, કર્મથી, કાનથી, આંખથી અથવા મનથી મેં જે કંઈ અપરાધ કર્યો ક્ષેય, મેં જાણતાં - અજાણતાં જે કંઈકર્મ્યું ક્ષેય તે બધાની દે કસ્ણાસાગરા! દે કલ્યાણકારી મહાદેવ! મને ક્ષમા આપો. આપનો જયજયકાર થાઓ.

ત્વમેવ માતા ચ પિતા ત્વમેવ
ત્વમેવ બંધુશ્ચ સખા ત્વમેવ ।
ત્વમેવ વિદ્યા દ્રવિણં ત્વમેવ
ત્વમેવ સર્વં મમ દેવ દેવ ॥

તમે જ માતા છો, તમે જ પિતા છો, તમે જ બંધુ છો, તમે જ મિત્ર છો, તમે જ વિદ્યા છો, તમે જ ધન છો, દે દેવોના દેવ તમે જ મારું સર્વસ્વ છો.